

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Beáta ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Kriveczy György ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. október 12. napján kelt 19.P.21.043/2015/26. számú ítélete ellen a felperes által 29. sorszámon előterjesztett, 32. és Pf.5. sorszámon kiegészített, az alperes által 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára - 27.000 (huszonhétezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **L** Zrt. 2003. évben együttműködési megállapodást kötött a **P** Kft. kereskedővel, melynek alapján a kereskedő kijelölt munkavállalói jogosultak voltak az alperes jogelődjének nevében és képviselőjében az előzetesen írásban engedélyezettnek megfelelően kölcsönszerződést kötni.

A felperes 2008 augusztusában területi képviselői tevékenysége ellátására alkalmas új személygépkocsit kívánt vásárolni. Ennek érdekében 2008. augusztus 18. napján kötötte meg a HIT-**00000**/08 számú deviza alapú kölcsönszerződést, amely szerint az alperes jogelődje a felperes számára 2.600.000 forint kölcsönt folyósított, amit a felperes 120 részletben, 35.482 forint induló törlesztőrészlet mellett, mindösszesen 4.257.840 forint összegben volt köteles visszafizetni, 12,26 % teljes hiteldíj mutató mellett. A szerződés rögzítette, hogy a kölcsönbevevő által választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási mód a havi fix konstrukció. A felperes nyilatkozott arról, hogy az egyedi kölcsönszerződés hátoldalán lévő HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, magára nézve kötelezőnek ismeri el. Az egyedi kölcsönszerződést az alperesi jogelőd részéről, bélyegzőjének használata mellett a kereskedő erre meghatalmazott alkalmazottja, **T A** írta alá.

A felek a kölcsönszerződés megkötésével a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségeinek elsődleges biztosítására a hitelező javára opciós jogot alapítottak a pénzkölcsön felhasználásával megvásárolt

gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja tartalmazta, hogy a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított öt éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, amíg vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette.

A HIT/2006.05.31. számú gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó üzletszabályzat I.7. pontja a havi fix konstrukció, I.15. pontja a törlesztőrészlet, I.16. pontja a kamat, I.17. pontja a mértékadó devizanem, I.18. pontja a mértékadó kamatláb, I.20. pontja a mértékadó kamatláb hatályos referencia értéke, I.22. pontja az árfolyam, I.23. pontja a rendkívüli árfolyamesemény, I.24. pontja a mértékadó árfolyam, I.25. pontja a kamatváltozás szerződésben alkalmazott fogalmát határozta meg. Az I.25.b. pontban foglaltak szerint a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam és a mértékadó árfolyam hányadosának a függvénye. A szerződés IV.4. pontja adta meg a kamat számításának képletét.

A IV.9. pontban foglaltak szerint, amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

A V.6. pont foglalta magában azt a tájékoztatást, hogy amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint, a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az alperes jogelődje a IX. pontba foglalta a havi fix konstrukcióra vonatkozó rendelkezéseket.

A felek között a felülvizsgált elszámolás megtörtént. Az alperes a kölcsönszerződést 2015. július 24. napjára felmondta arra hivatkozással, hogy a felperes a szerződésből eredő lejárt fizetési kötelezettségét felhívás ellenére nem teljesítette.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felek közötti kölcsönszerződés nem jött létre, aminek jogkövetkezményeként a folyósított kölcsön forint összegének megfelelő tartozást köteles visszafizetni, annak jegybanki alapkamatával. Az elszámolást követően tartozása az alperes felé 337.993 forint és annak 2015. június 24. napjától számított jegybanki alapkamata. Másodlagos keresetében a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítása folytán, annak jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte úgy, hogy a felvett kölcsöntartozás forint összegét és annak jegybanki alapkamatával megegyező kamatát köteles visszafizetni az alperesnek. Az elszámolást követően tartozása ebben az esetben is 337.993 forint és annak 2015. június 24. napjától számított jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamata. A 26. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatával a keresetét úgy tartotta fenn, hogy az érvénytelenség okaként egyrészt az árfolyamkockázatot rá hárító szerződési feltételek tisztességtelenségére, másrészt arra hivatkozott, hogy a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213.§ b) pontja alapján, az ügyleti kamat százalékos értékének hiánya miatt érvénytelen. Az érvénytelenség körében hivatkozott továbbá arra is, hogy a kölcsönszerződést a hitelező részéről arra nem jogosult személy írta alá. Kérte a **XXX-000** forgalmi rendszámú gépjármű törzskönyvének kiadására kötelezni az alperest arra hivatkozással, hogy a törzskönyv birtokban tartására az alperesnek az opciós joga megszűnésére figyelemmel nincs jogcíme.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek az **XXX-000** forgalmi rendszámú C típusú gépjármű törzskönyvét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és a felperest 20.300 forint, az alperest 36.000 forint le nem rótt kereseti illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 523.§-a szerinti kölcsönszerződésükben megállapodtak arról, hogy a mértékadó devizanem svájci frank, szerződésük ezért a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozatban kifejtetteknek megfelelő deviza alapú kölcsönszerződés. A szerződés kapcsán az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 6. pontjához fűzött indokolásra is figyelemmel elsőként a szerződés létrejöttét kellett vizsgálni. Ebben a körben rámutatott, az alperes igazolta, hogy **T A**, mint a **P Kft.** munkavállalója meghatalmazással rendelkezett a szerződés megkötésére, így a szerződés létrejöttét a képviseleti jog hiánya nem akadályozta. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy amennyiben érvényes képviseleti jog nélkül, álképviselőként tett volna jognyilatkozatot **T A**, úgy a képviselt személynek módjában áll utólag is jóváhagyni a képviselő eljárását, ami a perbeli esetben meg is történt.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az 1959. évi Ptk. 205.§ (1) és (2) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, a lényeges, valamint a bármelyik fél által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodás szükséges a szerződés létrejöttéhez. Az 1959. évi Ptk. 523.§-a alapján a szerződés létrejöttéhez a kölcsön összegének és a kölcsönvevő üzleti kamatfizetési kötelezettségét is magába foglaló visszafizetési kötelezettségnek a meghatározása volt szükséges. Az egyedi kölcsönszerződés tartalmazta a kölcsön összegét és a felperes által fizetendő ellenszolgáltatás összegét, mely utóbbi a kölcsönösszeget meghaladja, amiből alappal lehetett levonni azt a következtetést, hogy a megállapodás kiterjedt a felperes üzleti kamatfizetési kötelezettségére is.

Az elsőfokú bíróság a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény 1. pontjára figyelemmel vizsgálta, hogy a perbeli jogviszony fogyasztói szerződésnek minősül-e. Rámutatott, hogy a felperes szerződéskötése nem tekinthető szakmai és gazdasági célon kívülinek, az 1959. évi Ptk. 685.§ d) és e) pontjában írtakkal szemben nem fogyasztóként járt el a szerződéskötés során. A felperes a Hpt. 2. számú mellékletének III. 4. pontja szerint sem minősült fogyasztónak, mert nem a gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében járt el. Ennek hiányában a kölcsönszerződés nem az 5. pont szerinti fogyasztási kölcsön és nem a 13. pont szerinti lakossági kölcsön. A Hpt. 213.§ (1) bekezdése a fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések esetén fűzi az ott meghatározott tartalmi hiányossághoz a szerződés semmisségének a jogkövetkezményét, így ez a rendelkezés a perbeli szerződésre nem alkalmazható.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, a sérelmezett általános szerződési feltételek tisztességtelenségének megítélése során is jelentősége van annak, hogy a kölcsönszerződés nem minősül fogyasztói szerződésnek. A felperes a tisztességtelen kikötést az 1959. évi Ptk. 236.§ (1) bekezdésében rögzített egy éves határidőben támadhatta meg, amely az első részlet törlesztésének esedékességekor, 2008. szeptember 15. napján kezdődött meg; az alperes azonban elévülési kifogást nem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság így a megtámadási ok megalapozottságát vizsgálta. Abból indult ki, hogy az a rendelkezés, amely szerint az árfolyamkockázatot kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül az adós viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, melynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. Kifejtette, hogy az Európai Unió Bírósága .../13. számú ügyben hozott ítélete alapján a főszolgáltatás körébe tartozó fenti rendelkezések tisztességtelenségére a fogyasztók hivatkozhatnak akkor, ha a szerződéses

rendelkezés tartalma számukra nem volt világos, nem volt érthető. Az 1959. évi Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209/A.§ (4) bekezdése szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat jelen ügyben is irányadó abban a tekintetben, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélküli áthárítása a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint emiatt érdemben nem vizsgálható az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségre vonatkozó szerződési feltétel esetleges tisztességtelensége.

Alaposnak találta viszont az elsőfokú bíróság a törzskönyv kiadása iránt előterjesztett keresetet. Ezzel összefüggésben rögzítette, hogy az üzletszabályzat IV.7. pontjának tartalma az 1959. évi Ptk. 374.§ (2) bekezdésében írt időkorlát megkerülését jelenti. Úgy ítélte meg, hogy a perben rendelkezésre álló okiratok alapján a felek olyan tartalmú megállapodást nem kötöttek, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékként a törzskönyv birtoklásának joga az alperest megilleti mindaddig, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesíti. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog, nem pedig a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség biztosítására kötöttek ki elidegenítési és terhelési tilalmat. Az üzletszabályzat VI.1. pontja ezzel összhangban áll, mert azt tartalmazza, hogy a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és törzskönyvébe a hitelező javára a felek között létrejött szerződésnek megfelelően vételi jogot vagy jelzálogjogot, és annak biztosítására elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, valamint úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja számára küldje meg. Ezeknek a szerződési feltételeknek az 1959. évi Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerinti értelmezésével az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a törzskönyv alperes részére történő megküldésével, a törzskönyv birtoklásának jogával az alperes vételi jogát kívánták a felek biztosítani. Az opciós szerződés öt év elteltével megszűnt, így nincs az alperesnek olyan joga, melynek alapján a törzskönyvet továbbra is birtokban tarthatná. Az üzletszabályzat V.9. pontjának az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ilyen értelmet nem lehet tulajdonítani.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezett.

A felperes 29. sorszám alatt előterjesztett és 32. sorszám alatt kiegészített fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset maradéktalan teljesítését. Fellebbezését azzal indokolta, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre. Nem találta helytállónak az elsőfokú ítéletnek azokat a megállapításait, miszerint a felek deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, melyben az adós kölcsönszerződésből fakadó tartozását devizában határozták meg (a kirovó pénznem svájci frank volt), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). Állította ezzel szemben, hogy a szerződésben sem az adós rendelkezésére bocsátandó pénzösszeg, sem a törlesztőrészletek, sem pedig az adós által visszafizetendő teljes összeg nincs devizában meghatározva, a szerződés adatai alapján ezeket számítással sem lehet meghatározni. A hitelező részére egyoldalú és indokolatlan előnyt biztosítónak minősítette azt az állásfoglalást, mely szerint elegendő, ha a szerződés tartalmazza azt a számítási módot és azokat az adatokat, melyek alapján a törlesztőrészletek, a kamat, és a visszafizetendő teljes összeg meghatározható. Hangsúlyozta, hogy a szerződés megkötésekor hatályos 1959. évi Ptk. 205.§ (2) bekezdése értelmében a feleknek minden lényeges vagy bármelyikük által lényegesnek tekinthető kérdésben meg kellett állapodniuk. Nem vitatható, hogy a kamat mértéke lényeges kérdés, hiszen ennek a szerződésben történő egyértelmű meghatározását a Hpt. 210.§ (2) bekezdése kötelezően előírja. Amennyiben a felek a kamat mértékében, mint lényeges kérdésben nem állapodtak meg, a szerződés nem jött létre.

Kifejtette továbbá a felperes a fellebbezésében, hogy a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeinek ismertetése sem csak tájékoztatási kötelezettség kérdése, hanem a Hpt. 210.§ (2) bekezdésében leírtakra figyelemmel a szerződés lényeges tartalmi elemének is tekinthető, amit a szerződésben egyértelműen meg kellett volna határozni. A szerződés megkötésére a kötelező törvényi előírások figyelmen kívül hagyásával, megkerülésével került sor, ami viszont a Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján megalapozza a szerződés semmisségét.

A fellebbezés kiegészítésében változatlanul állította, hogy a kölcsönszerződés aláírása is jogszerűtlenül történt. A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12. pontjában szabályozott ügynöki tevékenységekre figyelemmel a kölcsönszerződést kötő ügynök úgynevezett b) típusú ügynök volt, aki a pénzügyi intézmény javára önállóan kötelezettséget nem vállalhatott volna. Ügyleti képviseleti joggal történő felruházása a pénzügyi szolgáltatási tevékenység folytatásához a Hpt. 13.§ (1) bekezdésében előírt feltételek megkerülésére irányult, ebből kifolyólag semmis. Az alperes képviseletében fellépő személy jognyilatkozata ezért nem válthatott ki joghatást, utólagos jóváhagyása sem lehetséges, mert az is a jogszabály megkerülését eredményezné.

A felperes kérte, hogy a másodfokú bíróság hívja fel az alperest annak igazolására, hogy az üzletszabályzatban szereplő képlet alapján a kamat százalékos mértéke kiszámítható.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadása iránti kereset elutasítását, és a felperesnek elsőfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Fellebbezésében hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés atipikus biztosítékként kötötték ki a törzskönyv hitelező birtokába adását. Kiemelte, hogy az opciós jog megszűnése esetére az opciós szerződés nem tartalmaz a törzskönyv kiadására vonatkozó rendelkezést, így az üzletszabályzat V.7. pontja alapján a törzskönyvet kizárólag akkor köteles kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. A felperes nem tett eleget a kölcsönszerződésből eredő valamennyi kötelezettségének, így nem kérheti jogszerűen a törzskönyv kiadását sem.

A peres felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezések nem alaposak.

Az elsőfokú bíróság által túlnyomó részben helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján, a jogi indokolásban kifejtettek alátámasztására kiegészíti azzal, hogy az opciós szerződés 6. pontjában foglaltak szerint a szerződő felek a hitelező javára alapított vételi jog biztosítására kötötték ki a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat. Az üzletszabályzat IV.7. pontjában az alperes előírta, hogy amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és a futamidő öt évnél hosszabb, a kölcsönbevevő a hitelező felszólítására köteles ismét vételi jogot engedni. Az üzletszabályzat VI.1. pontja úgy rendelkezett, hogy a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a hitelező javára a vételi jogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.

A fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel kiegészíti a tényállást annyiban, hogy az üzletszabályzat VIII. pontja rendelkezik a szerződésszegés jogkövetkezményeiről, ezen belül a VIII.2. pontban a késedelmi kamat mértékét határozza meg. Kiegészíti továbbá a másodfokú bíróság

a tényállást arra vonatkozóan, hogy integrált casco biztosítást is kötött a felperes a teljes eredeti futamidőre azzal, hogy a havi 5.157 forint, évi 61.880 forint összegű casco díjakat a havi törlesztő részletbe építve fizeti meg.

A tényállás fentiek szerinti kiegészítése mellett a másodfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével is egyetértett.

Előrebocsátja a másodfokú bíróság, hogy a felperes fellebbezésében nem vitatta, hogy a szerződést nem fogyasztói minőségében kötötte, a fellebbezés az abban kifejtettek szerint a kereseti kérelmekkel érintett körből a szerződés létre nem jöttével, az ügyleti képviselő hibájával kapcsolatos kérdésekre terjedt ki, ebből következően az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító részét a másodfokú bíróság ebben a körben bírálta felül.

A szerződés létrejöttének kérdésében a másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját.

Az 1959. évi Ptk. 205.§ (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél - az 1959. évi Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint - a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerinti visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. Ez utóbbi meghatározásának egyik lehetséges módja az adós által tejesítendő törlesztő részletek számának, összegének és esedékességének megjelölése.

A felperes fellebbezésében alaptalanul állította, hogy a felek a kölcsön összegében és az ügyleti kamat mértékében, mint lényeges kérdésekben nem állapodtak meg, ezért a kölcsönszerződés nem jött létre. Az elsőfokú bíróság által is felhívott 6/2013. számú Polgári jogegységi határozat indokolásának III.2.a) pontjában kifejtettek szerint deviza alapú kölcsönszerződéseknél a kölcsön forintban is meghatározható, amennyiben a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra; ez a meghatározási mód nem sérti a Ptk. 523. §-ában írtakat. Nem szükséges ugyanis, hogy a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. A perbeli szerződésben a kölcsön összege forintban tételesen meghatározott, a finanszírozás devizanemét a megállapodás úgyszintén tartalmazza, a kölcsön összege a felperes fellebbezésében foglalt hivatkozásokkal szemben a folyósításkor érvényes, a szerződésben meghatározott típusú árfolyam felhasználásával devizában kifejezhető. A perbeli esetben az egyedi szerződés egyértelműen rögzíti a lerovó pénznemben, azaz forintban folyósítandó kölcsön összegét, az üzletszabályzat I.24. pontja alapján pedig pontosan kiszámítható, hogy a kirovó pénznemben, svájci frankban milyen összegű tartozása keletkezett a felperesnek.

A felperes álláspontjától eltérően tehát nem szükséges, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege devizában meghatározva tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok a szerződés rendelkezései alapján kiszámíthatóak. Ezzel egyezően foglalt állást a Kúria az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában.

A fentebb már indokoltak szerint a kölcsönszerződés létrejöttéhez nélkülözhetetlen az ellenszolgáltatásnak, azaz az adós visszafizetési kötelezettségének meghatározása, amelynek bankkölcsön szerződés esetén tartalmaznia kell a folyósított kölcsönösszeg kamatát is az 1959. évi Ptk. 523. § (2) bekezdése értelmében. Tény, hogy a felperes által fizetendő ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott mértéke, azaz a törlesztő részletek összege meghaladja a kölcsön összegét, ez pedig igazolja az ügyleti kamatban való megállapodást. A perbeli esetben a kamatfizetési kötelezettség mértéke nem határozható meg az összes törlesztő részlet és a kölcsönösszeg különbözeteként, hiszen a törlesztő részlet az adós részéről teljesítendő egyéb fizetési kötelezettséget, az integrált casco díját is tartalmazza. A kamatot is magában foglaló ellenszolgáltatásban azonban a felek megállapodtak, a biztosítási díj összegét a casco biztosítással kapcsolatos megállapodásuk tartalmazza, következésképpen a kamatra, mint szükségképpen tartalmi elemre vonatkozó megállapodás létrejött.

A kölcsönszerződésnek minden további eleme, így a kölcsönbevevő által fizetendő különböző díjak, költségek eshetőlegese, azok csak akkor képezik a szerződés részét, ha arra vonatkozóan a felek megállapodnak (... Ítéltábla Pf.II.20.510/2016/6. szám). A pénzügyi intézmények által kötött kölcsönszerződések szükséges tartalmi eleme a kamat, nincs azonban jogi akadálya annak, hogy a hitelező a kamatba egyes költségelemeket is beépítsen (Kúria Gfv.VII.30.166/2016/5.szám).

A szerződés létrejöttének kérdésében az 1959. évi Ptk. 205.§ (2) bekezdése alapján kizárólag annak van jelentősége, hogy a felek a lényeges szerződési feltételekben megállapodtak-e, erre vonatkozóan kölcsönös és egybehangzó akaratukat kinyilvánították-e. Mivel a felek a kölcsönszerződés törvényi tényállási elemeit magukban foglaló megállapodásokat aláírták, a szerződés létrejöttéhez kétség nem fér.

A Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtak szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is. Ennek megfelelően az üzletszabályzat VIII. pontja rendelkezik a szerződésszegés jogkövetkezményeiről, a késedelmi kamat mértékét is tartalmazza. A késedelmes teljesítés jogkövetkezményeinek meghatározására vonatkozó előírás a felperes fellebbezési hivatkozásaival szemben nem azt jelenti, hogy az alperesnek a végrehajtási eljárás megindításának lehetőségeiről és a végrehajtás lehetséges módjairól is tájékoztatást kell adnia. Alapvetés, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségeket teljesíteni kell, önkéntesség hiányában pedig a teljesítés kikényszeríthető, a végrehajtás a kölcsönszerződés fedezetét felajánlott vagyontárgyakon túl az adós más vagyontárgyait is érintheti.

A hitelező a szerződéses akaratát kifejezhette, a szerződési nyilatkozatát megtehetette az 1959. évi Ptk. 219. § (1) és (2) bekezdés értelmében képviselő, azaz képviseleti joggal rendelkező személy útján is. A törvényen, hatósági rendelkezésen és az alapító okiraton alapuló képviseleten felül az 1959. évi Ptk. 222. §-a alapján képviseleti jogot létesíteni lehet a képviselőhöz a 223. § (1) bekezdés alapján a meghatalmazás alapján kötendő szerződésre előírt alakban intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) is. Akinek meghatalmazáson alapuló képviseleti joga van, képviselőnek minősül. Ha a szerződésből kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviseletében jár el, a szerződési nyilatkozatot a képviselő útján eljáró szerződő félnek kell betudni. Az a körülmény, hogy adott esetben az alperes jogelődjével együttműködési megállapodást kötött gépjárműkereskedő, illetve az ügyletkötésre meghatalmazással rendelkező alkalmazott milyen típusú ügynök volt, sem a szerződés létrejöttét, sem annak érvényességét nem érinti. Mivel azonban a meghatalmazott csak az

előzetesen írásban engedélyezett tartalommal volt jogosult a kölcsönszerződést megkötni, megállapítható, hogy tevékenysége a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12.b) pontjában szabályozott ügynöki tevékenységen nem terjedt túl.

A másodfokú bíróság elutasította a felperesnek azt a bizonyítási indítványát, hogy az alperes a kamat százalékos mértékének kiszámíthatóságát igazolja. A szerződő feleknek a szerződés létrejöttéhez nem kellett %-os mértékben megállapodniuk, elegendő volt az ellenszolgáltatás mértékének egy összegben történő meghatározása is. A kamat %-os értékének a perbeli szerződés esetében - miután az nem fogyasztói és nem fogyasztási szerződés - semmilyen jelentősége nem volt, így bizonyítás lefolytatása ebben a körben szükségtelen lett volna.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperes törzskönyv kiadására irányuló kereseti kérelmének elutasítását kérte, amely fellebbezés ugyancsak nem teljesíthető.

Az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint a polgári jog diszpozitív szabályai nem tiltják, hogy a felek kölcsönszerződésük biztosítására a Ptk.-ban nem nevesített önálló atipikus biztosítékként a gépjármű törzskönyvének birtokban tartására vonatkozó jogosultságot kössenek ki. Azonban mindig a konkrét jogviszony keretei között kell vizsgálni, hogy a hitelező javára ilyen önálló biztosíték kikötésére sor került-e. Az üzletszabályzat IV.9. pontja az alperes kötelezettségei között szabályozza a gépjármű törzskönyvének kiadására vonatkozó kötelezettséget. Az üzletszabályzat VI.1. pontja a kölcsönbevevő kötelezettségei között előírja ugyan az arra vonatkozó rendelkezést, hogy a gépjármű törzskönyve a hitelező alperes részére kerüljön a gépjármű nyilvántartást vezető hatóság részéről megküldésre, azonban mindezt azzal összefüggésben, hogy a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a hitelező javára a vételi jog vagy jelzálogjog és annak biztosítására elidegenítési és terhelési tilalom kerüljön bejegyzésre. Sem e rendelkezésből önállóan, sem a szerződés vagy az üzletszabályzat más rendelkezéseivel való együttes értelmezésből nem következik, hogy az alperes javára önálló biztosítékként került volna megfogalmazásra a törzskönyv birtoklása. Sem a felek közötti egyedi szerződés, sem pedig az üzletszabályzat IV.9. pontja - az üzletszabályzat VI.1. pontjával és az opciós szerződés 6. pontjával együtt értelmezve - nem jelent ilyen jogosultságot az alperes számára. E szabályok szerkezetéből is az következik, hogy egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába. Az adott kikötés ugyanis egyrészt szoros kapcsolatban áll az opciós jog, illetve elidegenítési és terhelési tilalom biztosításával, másrészt megfogalmazását illetően is járulékos jellegű, azaz jogi sorsa osztja az elsődleges biztosítékok sorsát. Önmagában tehát annak rögzítése, hogy a hitelező a kölcsönszerződésből fakadó kölcsönbevevői kötelezettségek maradéktalan teljesítése esetén köteles a gépjármű törzskönyvét az adós részére kiadni, nem minősül atipikus biztosíték kikötésének (BH2017.13.).

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mind a felperes, mind pedig az alperes fellebbezése sikertelen volt, így a másodfokú bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdésének második fordulata alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján,

a Pp. 78.§ (1) bekezdésére figyelemmel köteles a személyes illetékeljegyzési jogára figyelemmel feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2017. november 30.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró